

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 6Co/66/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4117203712
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 07. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marta Polyáková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2019:4117203712.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Marty Polyákovovej a sudkýň JUDr. Dagmar Podhorcovej a JUDr. Ingrid Doležajovej, v právnej veci žalobcu: STELLIUM s.r.o., so sídlom Bratislava - Ružinov, Miletičova 568/32, IČO: 45 707 189, zastúpený Mgr. Silviou Moravčíkovou, advokátkou so sídlom Bratislava, Mikulášska 29, proti žalovanému: Slovenská republika, Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky, so sídlom Bratislava, Námestie slobody 6, IČO: 30 416 094, za účasti intervenienta na strane žalovaného: Okresný úrad Nitra, so sídlom Nitra, Štefánikova 69, IČO: 00 151 866, o zaplatenie 41.000 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 15. októbra 2018 č. k. 14C/15/2017-209 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti a v časti náhrady trov konania **p o t v r d z u j e**.

Žalovanému a intervenientovi na strane žalovaného priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie konanie o zaplatenie sumy 2.317,52 eura s príslušenstvom zastavil, vo zvyšku žalobu zamietol a žalovanému ako aj intervenientovi priznal voči žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100%. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobca sa domáhal zaplatenia žalovanej istiny titulom náhrady škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom, ktorý mal spočívať v tom, že konateľ žalobcu podal dňa 29.04.2013 osobne na Okresnom úrade v Nitre, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií prihlášku na skúšku, nakoľko jednou z podmienok prevádzkovania taxi služby je odborná spôsobilosť. Napriek jasne vyplnenej adrese trvalého pobytu Q., T. mu úrad poslal pozvánku do T.. V dôsledku nesprávne doručenej pozvánky na skúšku sa konateľ žalobcu nemohol zúčastniť skúšky v júni, ale až v ďalšom termíne v septembri. Na skúške bol upozornený, že odpovede na otázky, ktoré písal priamo na hárok so zadaniami je potrebné prepísať na osobitný čistý hárok a v stave nadmernej psychickej záťaže preto zodpovedaním poslednej otázky a dokončením testu konateľ v zostávajúcom časovom limite prepisoval odpovede na osobitný hárok, pričom sa dopustil niekoľkých chýb. V dôsledku toho nezískal dostatočný počet bodov a skúšku nezložil. Nesprávnym uvedením adresy konateľa na obálke pri zasielaní pozvánky na skúšku a nesprávnym vyhodnotením jeho písomnej skúšky dopravný inšpektorát nesprávnym úradným postupom zasiahol do práv, v dôsledku čoho začal žalobca prevádzkovať taxi službu až koncom marca 2014, namiesto júla 2013, čím mu vznikla škoda spočívajúca v úhrade 50 eur za kolok za podanie opätovnej prihlášky, ušlý zisk za 8 mesiacov vo výške 40.950 eur, ktorý by s prihliadnutím na všetky okolnosti žalobca reálne dosiahol. Po právnej stránke svoje rozhodnutie odôvodnil ust. 3 ods. 1, 2, § 4 ods. 1 písm. d/, § 9 ods. 1, 2, § 15 ods. 1, § 16 ods. 4, § 17 ods. 1 Zákona o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení účinnom od 01.01.2013, zák. č. 514/2003 Z. z. (ďalej len

Zákon o zodpovednosti za škodu), § 27 ods. 1 zák. č. 56/2012 Z. z. o cestnej doprave v znení účinnom do 29.11.2013, ako aj § 6 ods. 6, § 7, § 9, § 37 ods. 2, § 42 citovaného zákona, § 4 ods. 6 vyhlášky č. 124/2012 Z. z., § 3 ods. 6 vyhlášky, § 8 ods. 8 vyhlášky. Po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná. Žalobca si uplatnil nárok v zmysle zák. č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov. Zodpovednosť podľa tohto zákona je jednou z foriem objektívnej zodpovednosti a štát zodpovedá za škodu za súčasného splnenia troch podmienok: 1/ existencia škody (majetkovej ujmy vyjadriteľnej v peniazoch), 2/ nesprávny úradný postup orgánu štátu a 3/ príčinná súvislosť medzi škodou a nesprávnym úradným postupom. Na vznik takejto zodpovednosti je potrebné naplnenie všetkých troch predpokladov a práve na žalobcovi spočíva dôkazné bremeno v preukázaní naplnenia uvedených predpokladov. Z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že konateľ žalobcu podal dňa 29.04.2013 Obvodnému úradu pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie v Nitre prihlášku na skúšku na získanie odbornej spôsobilosti na vykonávanie taxi služby. Obvodný úrad v Nitre zaslal konateľovi žalobcu pozvánku na skúšku, ktorá sa mala konať dňa 06.06.2013 na nesprávnu adresu. Konateľ žalobcu vykonal skúšku v ďalšom termíne dňa 10.09.2013, kde z písomnej časti skúšky získal 55 bodov, z toho 38 bodov za písomný test, v ktorom prosperel a 17 bodov za prípadové štúdie, v ktorých neprosperel. Minimálny počet bodov, ktoré bolo za prípadové štúdie získať bolo 17,5 bodu. Skúšobná komisia prijala záver, že žiadateľ nepreukázal odbornú spôsobilosť na vykonávanie taxi služby a navrhla nevydať osvedčenie o odbornej spôsobilosti. Tieto skutočnosti neboli medzi stranami sporu sporné. Žalobca si uplatnil pred podaním nároku na súd na Ministerstve dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody. Príslušný orgán neuspokojil nárok žalobcu do 6 mesiacov od podania žiadosti. Vo vzťahu k podmienke na vznik zodpovednosti štátu žalobca tvrdil, že nesprávny úradný postup spočíval v nesprávnom doručovaní pozvánky na skúšku, ako aj v nesprávnom vyhotovení písomnej skúšky. Pod pojmom nesprávnym úradným postupom sa rozumie porušenie pravidiel predpísaných právnymi normami pre počínanie štátneho orgánu pri jeho činnosti. Pri doručovaní pozvánky na skúšku za účelom získania odbornej spôsobilosti nie je stanovený presný postup doručovania, avšak ak orgán svojim pochybením nevytvoril riadne prihlásenému uchádzačovi podmienky na účasť na skúške, ide o nesprávny úradný postup. Na základe uvedeného mal súd nesprávny úradný postup v časti doručovania pozvánky na skúšku za preukázaný, čo napokon pripustil aj žalovaný (vyjadrenie na č.l. 46 spisu). Súd však za nesprávny úradný postup nepovažoval priebeh skúšky a vyhodnotenie písomnej skúšky skúšobnou komisiou. Podľa názoru súdu, vpisovaniu správnych odpovedí na prípadové štúdie konateľom žalobcu priamo do zadania, kde na ne nebol ani dostatočný priestor a nie do skúšobného formulára došlo chybou, prípadne nepozornosťou konateľa žalobcu, ktorý si takmer v priebehu celej skúšky nevyšmol, že k zadaniu mu bol predložený aj skúšobný formulár a odpovede vpisoval do zadania. Následný časový, resp. iný stres tak bol dôsledkom pochybenia konateľa žalobcu, preto na prípadné chyby pri prepisovaní by nemuseli členovia komisie brať ohľad. Vo vzťahu k hodnoteniu (bodovaniu) otázok je však súd toho názoru, že nie je oprávnený posudzovať správnosť hodnotenia skúšobnej komisie, pretože ide o posúdenie, ktoré vyžaduje odbornosť v oblasti prevádzkovania vozidiel, pričom orgánom na posudzovanie správnosti otázok je výlučne skúšobná komisia. V danom prípade nejde o úradný postup v zmysle zák. č. 514/2003 Z. z., teda postup orgánu určený právnymi normami alebo povahou, funkciou alebo cieľom činnosti orgánu, ale o odborné hodnotenie vedomostí a znalostí uchádzača v druhovo špecifikovanej oblasti, ktorého správnosť nie je súd spôsobilý posúdiť. Druhým predpokladom na vznik zodpovednosti štátu je vznik škody. Žalobca si uplatnil škodu za kolok v hodnote 50 eur za opakovanú prihlášku na skúšku po jej neúspešnom absolvovaní, avšak súd konštatoval, že pri hodnotení a priebehu skúšky konanej v septembri 2013 nešlo o nesprávny úradný postup, a preto nemohlo prísť ku vzniku škody. Ďalej si žaloba uplatnil ušlý zisk vo výške 38.632,48 eura (pôvodne uplatnená suma 40.950 - späťvzatie v časti nákladov 2.317,52 eura). Pri posudzovaní ušlého zisku poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/319/2008. Žalobca si uplatnil náhradu škody za obdobie od konca júla 2013 do 27.02.2014, kedy bol predmet činnosti týkajúci sa prevádzkovania taxi služby zapísaný do obchodného registra. V prvom rade obdobie po úspešnom vykonaní skúšky v decembri 2013 absolútne nemožno zahrnúť do obdobia nároku na ušlý zisk, pretože v tomto prípade konanie, resp. postup intervenienta vôbec neovplyvňoval chod vecí. Z dôvodu, že súd považoval za nesprávny úradný postup len doručovanie pozvánky na nesprávnu adresu, do úvahy by prichádzal ušlý zisk od konania skúšky 06.06.2013 do konania nasledujúcej skúšky 10.09.2013. Bolo preto povinnosťou žalobcu preukázať, že v rozhodnom čase (06.06.2013) boli všetky ostatné podmienky na prevádzkovanie taxi služby splnené. Z predložených dôkazov však vyplýva opak, napr. prenájom vozidiel, ktoré sú podmienkou na vydanie koncesie bol realizovaný až 04.02.2014 (nájomná zmluva č. I. 126 spisu). Ďalej podľa názoru súdu neunikol dôkazné bremeno v preukázaní výšky ušlého zisku, keď mal za to, že vyčíslená výška ušlého zisku je v rozpore s

účtovnými dokladmi a na základe uvedených skutočností dospel k záveru, že žalobca nepreukázal vznik ušlého zisku ani jeho výšku. Ďalšou povinnosťou bolo preukázať bezprostrednú existenciu príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a vzniknutou škodou. Súd nemal za preukázané, že nesprávne doručenie pozvánky na skúšku odbornej spôsobilosti bolo jedinou bezprostrednou príčinou toho, že došlo k oddialeniu dosahovania zisku z prevádzkovania taxi služby. Na prevádzkovanie tejto činnosti sa vyžaduje splnenie viacerých podmienok (§ 27 Zákona o cestnej doprave), pričom súd nemal za preukázané, že tieto boli dané v čase konania skúšky dňa 06.06.2013. Keďže žalobca neuniesol dôkazné bremeno v preukázaní splnenia podmienok na vznik zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, žalobu zamietol. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a žalovanému, ktorý mal plný úspech v konaní, priznal plnú náhradu trov konania. O náhrade trov konania v zastavujúcej časti rozhodol podľa § 256 ods. 1 CSP, keď bolo toho názoru, že zastavenie konania procesnej zaviniel žalobca a žalovaný má tak nárok voči žalobcovi na náhradu trov konania, a preto mu priznal náhradu trov konania v rozsahu 100%. V rovnakom rozsahu má nárok na náhradu trov konania aj intervenient na strane žalovaného.

2. Rozsudok súdu prvej inštancie napadol v zákonnej lehote odvolaním žalobca a domáhal sa jeho zmeny tak, že žalobe bude v celom rozsahu vyhovieť. Odvolanie podal z dôvodov, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Súd prvej inštancie podľa jeho názoru nesprávne právne vec posúdil, keď za nesprávny úradný postup nepovažoval popri uznanom doručovaní, aj postup intervenienta počas priebehu písomnej skúšky vykonávanej konateľom a pri jej vyhodnocovaní. Ustálená judikatúra považuje za nesprávny úradný postup akúkoľvek činnosť spojenú s výkonom právomoci určitého štátneho orgánu, ak pri tomto výkone alebo v súvislosti s ním, dôjde s ním k porušeniu pravidiel ustanovených právnymi normami, alebo k porušeniu poriadku, ktorý vyplýva z povahy, funkcie alebo cieľov tejto činnosti. Pravidlá na vykonávanie skúšok konaných v roku 2013 upravoval Skúšobný poriadok, z ktorého zo žiadneho bodu, ani zo Zákona o cestnej doprave či jeho vykonávacej vyhlášky nevyplýva povinnosť skúšaného uvádzať odpovede na otázky len na špeciálny formulár. Žiadny z týchto predpisov nezakazuje vpisovať odpovede priamo do hárku s otázkami. Preto je toho názoru, že člen skúšobnej komisie konal nad rámec svojich právomocí, nad rámec prijatých pravidiel. Neodôvodneným prepisom odpovedí sa konateľ dostal oproti ostatným skúšaným do časovej nevýhody a je samozrejmé, že pri ich prepisovaní sa musel dopustiť aj chýb z nepozornosti. Súd prvej inštancie dospel k nesprávnemu skutkovému zisteniu, že odpoveď na otázku č. 3 bola nejednoznačná. Tiež nemôže súhlasiť s argumentom súdu, že nie je oprávnený posudzovať správnosť hodnotenia skúšobnej komisie. Súd prvej inštancie nepotreboval žiadne odborné znalosti ani na hodnotenie postupu skúšobnej komisie a spôsobuje rozhodnutia pri ostatných namietaných pridelovaných bodov za odpovede. S ohľadom na tieto skutočnosti možno konanie úradu právom klasifikovať ako nesprávny úradný postup. Pri posudzovaní druhého predpokladu na vznik zodpovednosti štátu dospel súd k nesprávnemu záveru, že nepreukázal vznik ušlého zisku, ani jeho výšku. Súd opomenul skutočnosť, že účtovná uzávierka je účtovným dokladom za obdobie celého roka 2014, zatiaľ čo nárok na náhradu ušlého zisku si uplatnil len za obdobie apríl až november 2014. Tiež nezohľadnil, že spoločnosť vykonáva v súvislosti s výpisom z obchodného registra aj iné činnosti, ako prevádzkovanie taxi služby. Výšku ušlého zisku preukázal príjmovými pokladničnými dokladmi, pokladničnými mesačnými uzávierkami a faktúrami. Súd prvej inštancie dospel tiež k nesprávnemu záveru i pri posudzovaní tretej podmienky na vznik zodpovednosti štátu za škodu, a to príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a vzniknutou škodou. Zmluvu o prenájme vozidiel uzatváral so spoločnosťou ANOTHER HOUSE s.r.o. až pred podaním žiadosti o udelenie koncesie jej skoršiemu uzavretiu za predpokladu, že by získali osvedčenie o odbornej spôsobilosti v riadnom čase, t. j. po riadnom absolvovaní júnových skúšok, nič nebránilo.

3. K odvolaniu žalobcu sa vyjadril žalovaný, ktorý opätovne navrhol rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť. Vo vyjadrení uviedol, že sa v plnom rozsahu stotožňuje s rozhodnutím súdu a jeho odôvodnením. Poukázal na to, že žalobca v žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody označil za nesprávny úradný postup nesprávne doručenie pozvánky na skúšku a nesprávne vyhodnotenie písomnej skúšky a nie aj samotný priebeh skúšky. Vzhľadom na to mohol súd v rámci súdneho konania, za nesprávny úradný postup považovať len nesprávne doručenie pozvánky na skúšku a nesprávne vyhodnotenie písomnej skúšky. To znamená, že súd v danom prípade postupoval správne, keď z možnosti súdneho prieskumu v podobe nesprávneho úradného postupu vylúčil samotný priebeh skúšky. Stotožnil sa i s názorom súdu, že on nie je orgánom, ktorý je oprávnený posudzovať

správnosť hodnotenia skúšobnej komisie a rovnako nie je oprávnený hodnotiť ani nesprávnosť odpovedí žalobcu na otázky v rámci písomnej skúšky. Vo vzťahu k druhej námietke žalobcu ohľadom nesprávneho vyhodnotenia dôkazov pri preukazovaní výšky škody a ušlého zisku nemôže súhlasiť s jeho tvrdením. Za neúspech v písomnej časti skúšky nemožno vyvodzovať zodpovednosť štátu, nakoľko úspech, resp. neúspech pri vykonaní skúšky závisí od schopností a znalostí osoby, ktorá skúšku vykonáva. Žalobca opieral výpočet ušlého zisku o obdobie po vykonaní koncesie na prevádzkovanie taxi služby, t. j. o iné časové obdobie, považuje takýto spôsob výpočtu za neobjektívny a podklady, z ktorých sa vychádzalo pri výpočte ušlého zisku za nepoužiteľné pre tento prípad. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 25Cdo/269/2006. Čo sa týka príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody konštatoval, že v danom prípade došlo k chybe pri doručovaní pozvánky na skúšku pre konateľa žalobcu, táto však nebola priamou a bezprostrednou príčinou ušlého zisku žalobcu. Jedinou priamou a bezprostrednou príčinou bolo neúspešné vykonanie skúšky. Nesprávne doručovanie len predchádzalo podaniu ďalšej prihlášky na skúšku, pri ktorej však bol konateľ žalobcu neúspešný.

4. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou stranou konania v zákonom stanovenej lehote na podanie odvolania (§ 359, § 362 ods. 1 CSP) a zistení, že spĺňa náležitosti § 363 CSP prejednal odvolanie žalobcu bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP) za splnenia povinnosti ustanovenej v § 219 ods. 3 CSP a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné, a preto rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

5. Preskúmaním veci odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie týkajúce sa žalobcom v odvolaní namietaných skutočností je vyčerpávajúce, správne skutkovo a právne zdôvodnené a zodpovedá požiadavkám ust. § 220 CSP kladeným na odôvodnenie rozhodnutia. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská strán sporu k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednaný prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijatí právne závery primerane vysvetlil, z odôvodnenia jeho rozhodnutia nevyplýva jednostrannosť ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Samotný fakt, že žalobca sa s dôvodmi uvedenými v rozhodnutí súdu prvej inštancie neznámená, že jeho zdôvodnenie nezodpovedá požiadavkám, ktoré na tú časť rozhodnutia kladie citované ustanovenie § 220 CSP. Súd prvej inštancie totiž zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré žalobe nevyhovelo.

6. Vzhľadom na konštatovanie vecnej správnosti odvolaním napadnutého rozhodnutia a stotožnenie sa s dôvodmi uvedenými v písomnom vyhotovení rozsudku súdom prvej inštancie, krajský súd podľa § 387 ods. 2 CSP v plnom rozsahu odkazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie. Z titulu aplikácie § 387 ods. 2 CSP v spojení s uznesením Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 350/09 a rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/170/2005 pri potvrdení rozhodnutia okresného súdu nie je potrebné, aby krajský súd v odôvodnení svojho rozsudku zopakoval tie závery napadnutého rozhodnutia okresného súdu, s ktorými sa stotožňuje, pretože odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančného súdu a odvolacieho súdu tvoria jeden celok (II. ÚS/78/05, III. ÚS/264/08, IV. ÚS/372/08) a tým je postačujúce len odkázať cez § 387 ods. 2 CSP na odôvodnenie obsiahnuté v napadnutom rozsudku okresného súdu. V zásade sa odvolací súd môže obmedziť len a prevzatie odôvodnenia nižšieho súdu.

7. Žalobca vo svojom odvolaní namietal opätovne tie isté dôvody, ako namietal pred súdom prvej inštancie, s ktorými sa súd vo svojom rozhodnutí náležite vypořiadal, a preto odvolací súd odkazuje na odôvodnenie rozhodnutia súdom prvej inštancie bez toho, aby bolo potrebné na zdôraznenie jeho správnosti uvádzať nové dôvody.

8. Z uvedených dôvodov preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny v zmysle § 387 ods. 1 CSP potvrdil i v časti náhrady trov konania.

9. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP a v odvolaní úspešnému žalovanému a intervenientovi na strane žalovaného priznal náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. O výške náhrady prvoinštančného aj odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí a to samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote 2 mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP); povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b/ dovolateľom právnická osoba, jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).